

SOTSIAALMINISTEERIUM

Mida teha, et riigipensionile saaks loota ka 50 aasta pärast?

4. november 2016

Kristiina Selgis

Elu enne pensionit

Enne klassikalise pensionisüsteemi tekkimist elasid inimesed laiendatud peredes.

Inimesed töötasid, kuni jaksasid ja kui ei jõudnud enam rasket talutööd teha, aitasid kergematel töödel.

Kui pere ei olnud, sai abi kirikult või kogukonnalt.

Tööstusrevolutsioon ja linnastumine

Inimesed kolisid linna, ei elatud enam nii palju laiendatud peredes. Toetavat kogukonda ei olnud.

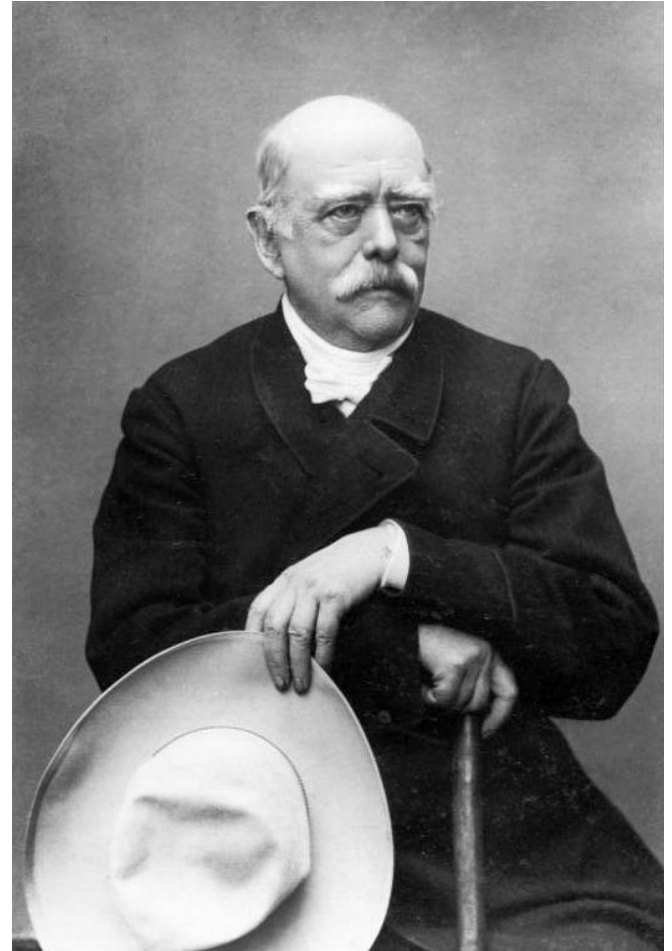
Töövõime langedes ei jaksatud tehases tööd teha. Elati vaesuses.

Esimene pensioniskeem

1889. aastal loodi Saksamaal madalapalgalistele tehasetöölisele pensioniskeem.

Pensioni saamise tingimused:

- pension sõltub sissemaksetest;
- inimene on vähemalt 70-aastane;
- töövõime on langenud 2/3.

Otto von Bismarck

Pensionikindlustuse arenemine

- Pensiõni said vähesed ja pensionid olid väikesed.
- Liitujaid tuli järjest juurde. Tekkisid reservid.
- Pensioniskeemi täiendati ümberjaotavate mehhanismidega ja miinimumpensionitega. 1942 lõi William Beveridge alternatiivse universaalse pensioni skeemi.
- Reservide tõttu pensione tõsteti, pensioniiga langetati, tekkisid ennetähtaegsed pensionid, töövõimetust ei hinnatud.
- Kindlustusest kujunes säästmine.

Pensioniskeemide küpsemine

- Reservid kasutati ära.
- Pensioone hakati maksma jooksvatest sissemaksetest (PAYG).
- Pensioniskeemid said küpseks.
- Oodatav eluiga pikenes.
- Uusi sissemaksete tegijaid enam nii palju juurde ei tulnud.
- Pensioninõuete täitmiseks hakati kasutama riigi muid tulusid ja tõstma sissemaksete määrasid.

Eesti pensionisüsteemi areng

- Pärast taasiseseisvumist oli riigi finantsolukord nõrk, pensione tuli maksta jooksvatest maksudest.
- Pensionäride arv kasvas kiiresti. Loodeti, et sündimus hakkab kasvama.
- 1992 maksti elatusraha.
- 1993 loodi staažipõhine pensioniskeem.
- 1999 mindi üle sissemaksetel põhinevale pensioniskeemile.
- 2002 loodi kohustuslik kogumispension.

Eesti pensionisüsteemi areng (2)

- Sündimus langeb. Oodatav eluiga pikeneb.
- Buumi ajal pensionikassa plussis.
- Täiendavad pensionitõusud, pensioniindeks rohkem palgatõusust sõltuvaks.
- 2008 algas majanduslangus.
- Pensionäride arv hakkas taas kiirelt kasvama.
- Palgad langesid, pensionid mitte.
- Pensionikassa defitsiidis.

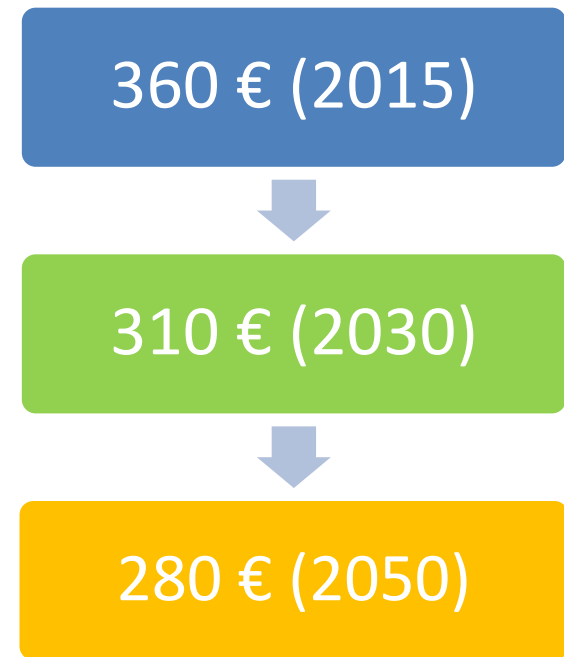

Kuidas edasi?

- Pensioniiga vaja tõsta. Soovitatavalt siduda oodatava elueaga.
- Erinevatele ametirühmadele võimaldatavad varajased pensionid vaja kaotada.
- Töövõime probleemidega inimesi tuleb aidata töövõimeskeemis.
- Töötusprobleemide puhul aitab töötukassa.
- Ümberõpe ja elukestev õpe muutuvad loomulikuks.

Kas palgast sõltuv I samba pension on ikka Eestile parim lahendus?

77% inimestest vanuses
22-62 teenib alla keskmise
palga, see kajastub ka
nende tulevastes pensionites.

Aitäh kaasa mõtlemast!